

XÂY DỰNG ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM VỀ ĐẠO ĐỨC - YÊU CẦU CẤP THIẾT TRONG GIAI ĐOẠN CÁCH MẠNG MỚI

BÙI ĐÌNH PHONG*

Trên chặng đường 90 năm xây dựng, trưởng thành và phát triển, Đảng Cộng sản Việt Nam đã lãnh đạo nhân dân ta đạt được những thành tựu to lớn, có ý nghĩa lịch sử. Bối cảnh quốc tế và trong nước hiện nay, khi thời cơ và thuận lợi, khó khăn và thách thức đan xen, đòi hỏi phải tiếp tục xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh, nâng cao trí tuệ, phẩm chất đạo đức, bản lĩnh chính trị, trách nhiệm công bộc, xứng đáng là một Đảng thật sự đạo đức, văn minh, một Đảng chân chính cách mạng như lời chỉ dẫn của Chủ tịch Hồ Chí Minh, để tiếp tục lãnh đạo đưa sự nghiệp đổi mới đi đến thắng lợi.

Xây dựng Đảng về đạo đức là yêu cầu cấp thiết hiện nay

Đã có nhiều nghị quyết về xây dựng Đảng trong đó có nội dung về đạo đức; nhiều chỉ thị của Bộ Chính trị về đẩy mạnh học tập và làm theo tám gương đạo đức Hồ Chí Minh; quy định đảng viên không được làm, nhưng hiện nay vẫn phải tiếp tục đẩy mạnh xây dựng Đảng về đạo đức, vì mấy lý do cơ bản sau đây:

Một là, đạo đức cách mạng luôn luôn có ý nghĩa cực kỳ quan trọng đối với công tác xây dựng Đảng, đặc biệt là trong điều kiện Đảng cầm quyền.

Đây là bài học lớn, được đúc kết sâu sắc trong suốt quá trình 90 năm xây dựng và lãnh đạo của Đảng ta. Đạo đức là thước đo “chất người”, “trình độ người”. Trước đây, khi chuẩn bị cho Đảng Cộng sản Việt Nam ra đời, bằng sự chuẩn bị kỹ lưỡng, qua tác phẩm *Đường cách mệnh*, một tác phẩm khai

tâm, khai đức, khai trí cho thanh niên và nhân dân Việt Nam, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đặt tư cách của người cách mạng lên hàng đầu. Trong nhiều tác phẩm, Người chỉ rõ hai mặt trong mối quan hệ giữa quyền lực và đạo đức với một quan điểm căn cốt: “Có quyền mà thiếu lương tâm là có dịp đục khoét, có dịp ăn của dút, có dịp “đi công vi tư”⁽¹⁾. Người còn nói rõ có quyền mà “không giữ đúng Cần, Kiệm, Liêm, Chính thì dễ trở nên hủ bại, biến thành sâu mọt của dân”⁽²⁾.

Khi cách mạng thành công, miền Bắc bước vào thời kỳ xây dựng chủ nghĩa xã hội, Chủ tịch Hồ Chí Minh tổng kết “Đảng ta là đạo đức, là văn minh”. Trong *Di chúc* - quốc bảo

* PGS, TS, Viện Hồ Chí Minh và các lãnh tụ của Đảng, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

(1) Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011, t. 6, tr. 127

(2) Hồ Chí Minh: *Toàn tập. Sđd*, t. 5, tr. 122

xây dựng đất nước theo tinh thần đổi mới - Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ rõ Đảng ta là một Đảng cầm quyền, mỗi đảng viên và cán bộ phải thật sự thấm nhuần đạo đức cách mạng, thật sự cần kiệm liêm chính, chí công vô tư.

Sự sụp đổ của Liên Xô có một nguyên nhân rất cơ bản là sự suy thoái đạo đức, biến chất do quan liêu, tham nhũng, đặc quyền đặc lợi trong Đảng Cộng sản Liên Xô. Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng cũng từng lưu ý: “Đây là bài học vô cùng sâu sắc và đắt giá mà mỗi cán bộ, đảng viên chúng ta cần phải thấm thía, luôn luôn khắc sâu, ghi nhớ, đừng để đi vào “vết xe đổ” đó”⁽³⁾.

Thực tế hiện nay cho thấy, càng đi vào đổi mới, phát triển kinh tế thị trường, mở cửa, hội nhập quốc tế, lại càng phải xây dựng Đảng về đạo đức. Đây là một trong bốn mục tiêu bảo đảm thành công đối với công tác xây dựng Đảng, làm cho Đảng đủ năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu. Những năm qua nơi này, nơi khác, lúc này, lúc khác, ở các cấp khác nhau, cán bộ vẫn chưa nhận thức một cách sâu sắc vấn đề này; có chỗ chỉ tư duy nặng về kinh tế, chưa quan tâm đầy đủ nội dung đạo đức trong xây dựng Đảng; hoặc xem nhẹ, làm chưa đến nơi đến chốn, làm chiếu lệ. Thậm chí có ý kiến cho rằng phát triển kinh tế thị trường, phát triển kinh tế nhanh và bền vững, mà kêu gọi cán bộ, đảng viên trong sạch, liêm chính thì làm sao làm giàu được (?).

Từ thực tiễn phong phú của cách mạng, một khía cạnh trong bài học xây dựng Đảng được Đảng nêu trong *Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội* (bổ sung, phát triển năm 2011) là Đảng phải không ngừng nâng cao phẩm chất đạo đức; phải chống các nguy cơ của Đảng cầm quyền, trong đó là sai lầm về đường lối, bệnh quan liêu và sự thoái hóa, biến chất của cán bộ, đảng viên.

Hai là, nhiệm vụ chính trị của nước ta hiện nay rất to lớn, nặng nề, khó khăn, đòi hỏi Đảng không phải chỉ ngang tầm nhiệm vụ mà còn phải nâng tầm lãnh đạo, cầm quyền lên cao hơn nữa, nâng sức chiến đấu mạnh hơn nữa.

Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội (bổ sung, phát triển năm 2011) nêu một trong tám phương hướng để nước ta trở thành một nước công nghiệp hiện đại theo định hướng xã hội chủ nghĩa vào giữa thế kỷ XXI là xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh. Đảng Cộng sản Việt Nam là Đảng cầm quyền, lãnh đạo Nhà nước và xã hội. Để bảo đảm được vai trò lãnh đạo của Đảng, cùng với sự vững mạnh về chính trị, tư tưởng, tổ chức, phải tập trung xây dựng Đảng về đạo đức; đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân, chủ nghĩa cơ hội, tệ quan liêu, tham nhũng, lãng phí. Không đạt được mục tiêu này, Đảng sẽ suy yếu và không thể giữ được vai trò cầm quyền, lãnh đạo sự nghiệp đổi mới.

Ba là, bên cạnh mặt tích cực, công tác xây dựng Đảng còn không ít hạn chế, khuyết điểm; có những biểu hiện tiêu cực, phức tạp mới về đạo đức.

Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII, Nghị quyết Hội nghị Trung ương 6 (lần 2) khóa VIII, Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4 khóa XI và XII của Đảng chỉ rõ tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên chưa được đẩy lùi; có mặt, có bộ phận còn diễn biến tinh vi, phức tạp hơn; tình trạng “chạy chức”, “chạy tội”, tham nhũng, lãng phí, “lợi ích nhóm” vẫn còn nghiêm trọng, tập trung vào một số đảng

(3) Nguyễn Phú Trọng: *Xây dựng chỉnh đốn Đảng là nhiệm vụ then chốt để phát triển đất nước*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2017, tr. 23

viên có chức vụ trong bộ máy nhà nước, gây bức xúc trong dư luận, ảnh hưởng đến niềm tin của nhân dân đối với Đảng và Nhà nước.

Cùng với tệ quan liêu, xa rời quần chúng, xuất hiện một căn bệnh vô cùng nguy hiểm là “lợi ích nhóm”. Lợi ích nhóm vừa là lợi ích cục bộ, vừa là sự móc ngoặc với nhau, thành đường dây, “án cánh” của nhiều bộ phận, nhóm người mưu lợi ích riêng. Nguy hiểm nhất là sự móc ngoặc, câu kết giữa kinh tế với chính trị, mà theo cách nói của C. Mác, đó là tư bản đầu sỏ tài chính cấu kết với quyền lực chính trị.

Người đứng đầu Đảng và Nhà nước ta hiện nay chỉ rõ: “Thực tế đã có một bộ phận suy thoái nghiêm trọng về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống; tình trạng tham nhũng, quan liêu, xa dân... Đây là điều đáng lo ngại nhất và cũng là nguy cơ lớn nhất đối với một đảng cầm quyền như Lê-nin và Bác Hồ đã cảnh báo⁽⁴⁾. Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4 khóa XII cảnh báo: “Sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống dẫn tới “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” chỉ là một bước ngắn, thậm chí rất ngắn, nguy hiểm khôn lường, có thể dẫn tới tiếp tay hoặc cấu kết với các thế lực xấu, thù địch, phản bội lại lý tưởng và sự nghiệp cách mạng của Đảng và dân tộc. Những hạn chế, khuyết điểm nêu trên làm giảm sút vai trò lãnh đạo của Đảng; làm tổn thương tình cảm và suy giảm niềm tin của nhân dân đối với Đảng, là một nguy cơ trực tiếp đe dọa sự tồn vong của Đảng và chế độ⁽⁵⁾”.

Với những lý do trên, theo tinh thần của V.I. Lê-nin và Chủ tịch Hồ Chí Minh, có thể khẳng định rằng, không ai có thể tiêu diệt được chúng ta ngoài những sai lầm của bản thân chúng ta nói chung, tha hóa quyền lực, sự suy thoái về đạo đức nói riêng. Nếu vì tình trạng quan liêu, tham nhũng, lãng phí mà đánh mất niềm tin của nhân dân, thì tất

cả sự nghiệp của chúng ta sẽ sụp đổ. Tình hình hiện nay cho thấy, chúng ta có thể truy tìm thủ phạm, nhận diện những biểu hiện suy thoái đạo đức trong chúng ta. Có thể đưa ra một đúc kết rằng: Ở đâu Đảng cầm quyền và cán bộ, đảng viên xa rời nguyên lý tu thân, chính tâm, không luôn luôn tự hoàn thiện mình, vun bồi tư cách làm người, làm đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam thì ở đó, sớm hay muộn, khó tránh khỏi tai họa.

Nội dung xây dựng Đảng về đạo đức hiện nay

Nói đến Đảng là nói đến tổ chức đảng và mỗi cán bộ, đảng viên. Vì vậy, xây dựng Đảng về đạo đức phải tập trung vào xây dựng đạo đức của tổ chức đảng và từng người. Tuy nhiên, tổ chức và cá nhân có mối liên hệ mật thiết, tác động qua lại lẫn nhau. Mỗi cá nhân tồn tại và trưởng thành thông qua tổ chức, nhờ tổ chức. Ngược lại, tổ chức đảng lớn lên cũng là do mỗi đảng viên trưởng thành lên. Quan điểm xuyên suốt khi bàn về tư cách của một Đảng chân chính cách mạng là Đảng không phải là một tổ chức để làm quan phát tài. Đảng phải làm tròn nhiệm vụ giải phóng dân tộc, giải phóng giai cấp, giải phóng xã hội, giải phóng con người, tức là giành được độc lập và phải làm cho Tổ quốc giàu mạnh, đồng bào hạnh phúc. Ngoài lợi ích của dân tộc, của Tổ quốc thì Đảng không có lợi ích gì khác. Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh, Đảng ta đại biểu cho trí tuệ, danh dự, lương tâm của dân tộc, nên Đảng phải là đạo đức, là văn minh.

Đảng phải nắm vững, vận dụng sáng tạo, góp phần phát triển chủ nghĩa Mác - Lê-nin

(4) Nguyễn Phú Trọng: *Xây dựng chỉnh đốn Đảng là nhiệm vụ then chốt để phát triển đất nước*, *Sđd*, tr. 29

(5) *Văn kiện Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII*, Văn phòng Trung ương Đảng, Hà Nội, 2016, tr. 23

và tư tưởng Hồ Chí Minh vào điều kiện cụ thể của nước ta; tiếp tục đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, coi đó là công việc thường xuyên của các tổ chức đảng, các cấp chính quyền, các đoàn thể chính trị - xã hội, địa phương, đơn vị.

Với thái độ nhìn thẳng vào sự thật, nói rõ sự thật, đánh giá đúng sự thật, Đảng phải kết hợp giữa “xây” và “chống”; “xây” là nhiệm vụ cơ bản, chiến lược, lâu dài; “chống” là nhiệm vụ quan trọng, cấp bách. Hủ bại, tha hóa làm đổ vỡ nhân tính của cán bộ, đảng viên là điều hết sức nghiêm trọng, làm cho nhân dân oán thán nhất, làm xói mòn bản chất của Đảng, gây mất lòng tin của cán bộ, đảng viên và nhân dân đối với Đảng và chế độ. Mà mất niềm tin là mất tất cả. Vì vậy, phải kiên quyết đấu tranh chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong Đảng; chống quan liêu, tham nhũng, lãng phí, chủ nghĩa cá nhân, lối sống cơ hội thực dụng, bè phái, lợi ích nhóm, nói không đi đôi với làm.

Dưới ánh sáng chủ nghĩa Mác - Lê-nin, tư tưởng Hồ Chí Minh, chúng ta cần phải nhấn mạnh nhiệm vụ chống quan liêu hiện nay. Cùng với chủ nghĩa cá nhân thì tệ quan liêu chính là nguồn gốc của mọi suy thoái về đạo đức và là thủ phạm nguy hiểm nhất. C. Mác và Ph. Ăng-ghen từng cảnh tỉnh giai cấp vô sản rằng chủ nghĩa quan liêu có thể dẫn các đảng cầm quyền tới chỗ đánh mất một lần nữa chính quyền vừa giành được, đi vào con đường tiêu vong như đã từng xảy ra đối với mọi loại hình nhà nước từng xuất hiện từ trước đến nay.

V.I. Lê-nin nhiều lần khẳng định, nguồn gốc chủ yếu sức mạnh của Đảng là ở mối liên hệ mật thiết với nhân dân; đối với một đảng cầm quyền thì một trong những nguy

cơ lớn nhất, đáng sợ nhất là tự cắt đứt quan hệ với quần chúng. Ông viết: “Chúng ta khôn khổ trước hết về tệ quan liêu. Những người cộng sản đã trở thành những tên quan liêu. Nếu có cái gì sẽ làm tiêu vong chúng ta thì chính là cái đó”⁽⁶⁾.

Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ rõ, làm việc theo cách quan liêu, thì dân oán; cách xa dân chúng, chẳng khác gì đứng lơ lửng giữa trời, nhất định thất bại. Người viết: “Vi những người và những cơ quan lãnh đạo mắc bệnh quan liêu thành thử có mắt mà không thấy suốt, có tai mà không nghe thấu, có chế độ mà không giữ đúng, có kỷ luật mà không nắm vững. Kết quả là những người xấu, những cán bộ kém tha hồ tham ô, lãng phí. Thế là bệnh quan liêu đã ập ù, dung túng, che chở cho nạn tham ô, lãng phí. Vì vậy, muốn trừ sạch nạn tham ô, lãng phí, thì trước mắt phải tẩy sạch bệnh quan liêu”⁽⁷⁾.

Ngăn chặn, đẩy lùi những kẻ tham nhũng, lãng phí là cần nhưng chưa đủ. Đó mới chỉ là ngọn. Cái gốc là những người, cơ quan mắc bệnh quan liêu, vô trách nhiệm, giả đui, giả điếc, giả mù với “đường dây”, “sự ăn cắp” của một nhóm người, tạo ra lợi ích nhóm. Cán bộ có chức, có quyền, kể cả cán bộ cao cấp một mình không thể tham nhũng, mà là sự liên kết bè phái, lập nhóm với những lực lượng hậu thuẫn phía sau, chống lưng vô cùng tinh vi, phức tạp; vì vậy, phải đào tận gốc bệnh quan liêu.

Giải pháp xây dựng Đảng về đạo đức

Các nghị quyết của Đảng đề ra nhiều nhóm giải pháp về xây dựng Đảng nói chung, xây dựng đạo đức trong Đảng nói

(6) V.I. Lê-nin: *Toàn tập*, Nxb. Tiến bộ, Mát-xcơ-va, 1979, t. 54, tr. 235

(7) Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, *Sđđ*, t. 7, tr. 357

riêng. Trên nền tảng chủ nghĩa Mác - Lê-nin, tư tưởng Hồ Chí Minh, trong tình hình hiện nay, cần tập trung vào một số giải pháp cơ bản sau.

Một là, cần quan tâm tới công tác giáo dục tư tưởng, chính trị.

Có quan điểm cho rằng chúng ta giáo dục nhiều, nhưng công tác giáo dục đó hiện nay không còn tác dụng. Nghĩ như vậy là sai lầm. Trong đời sống kinh tế - xã hội, muốn thực hiện tốt mọi công việc đều cần phải đi “hai chân” là hiểu thấu và làm đúng. Không hiểu thấu thì không thể làm đúng. Hiểu sai, lệch lạc sẽ dẫn tới hành động sai. Cán bộ, đảng viên lại càng cần phải được giáo dục. Không phải chỉ nâng cao dân trí mà phải nâng cao “đảng trí”. Bởi vì, tính xấu của một người thường chỉ có hại cho người đó, còn tính xấu của một đảng viên, một cán bộ sẽ có hại đến Đảng, có hại đến nhân dân. Nhất là cán bộ, đảng viên có quyền mà không được giáo dục, rèn luyện thì dễ trở nên hủ bại, biến thành sâu mọt của nhân dân.

Một mặt, nhiều cán bộ, đảng viên không hiểu thấu rằng, bao nhiêu quyền hành và lực lượng đều ở nơi dân, còn bốn phận của mình là đầy tớ, công bộc, phục vụ nhân dân. Vì vậy, khi chưa có quyền thì họ mua quyền, chạy chức; khi có một chút quyền hành trong tay thì họ thường hay lạm dụng, dè dàu dân, cướp cổ dân, vác mặt làm quan cách mạng, bán quyền, lộng quyền, tham quyền cố vị.

Một khác, một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên không thấy hết sự nguy hại, tổn thất không lường được đối với Tổ quốc và nhân dân do sự tha hóa quyền lực. Họ chưa ý thức được rằng, nếu cán bộ, đảng viên, nhất là những người có chức, có quyền, cán bộ cao cấp không tu dưỡng, rèn luyện về đạo đức thì sẽ làm “đổ vỡ tất cả”. Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng nhấn

ạnh: “Cần khẳng định, ta làm hợp lòng dân thì dân tin và chế độ ta còn, Đảng ta còn. Ngược lại, nếu làm cái gì trái lòng dân, để mất niềm tin là mất tất cả”⁽⁸⁾.

Nội dung giáo dục tập trung vào nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân, tệ quan liêu, tham nhũng, lãng phí, vô trách nhiệm. Cụ thể là, cần tăng cường giáo dục toàn Đảng về mục tiêu, lý tưởng độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; về đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; về nhiệm vụ, trách nhiệm và đạo đức của người cán bộ, đảng viên, cao nhất là chí công vô tư.

Hai là, bản thân mỗi cán bộ, đảng viên, nhất là những người có chức, có quyền, cán bộ cao cấp phải tu thân, chính tâm, rèn luyện, tu dưỡng hằng ngày, suốt đời, tận tâm, tận lực, vì nước, vì nhân dân.

Không tu dưỡng, không có tính liêm sỉ sẽ trở thành những con người phi nhân tính. Bởi lẽ, mọi việc đều do con người làm ra và một khi con người đã hư hỏng thì không một bộ máy, cơ chế nào có thể phát huy nổi hiệu lực, thậm chí còn biến thành công cụ của cái ác, cái tiêu cực. Sự tu dưỡng, tự giác của cá nhân vô cùng quan trọng. Đặc biệt là sự nêu gương, vì văn hóa phương Đông cho thấy “một tấm gương sáng có giá trị hơn một trăm bài diễn văn tuyên truyền”.

Thực tế cho thấy, có việc pháp luật không cấm nhưng lương tâm, đạo đức, đạo lý không cho phép làm. Vì vậy, sự tu thân, chính tâm là điều hết sức thiêng liêng. Chủ tịch Hồ Chí Minh từng nói pháp luật không trị hết được. Tự mình phải tạo ra pháp luật để trị mình. Mỗi người phải có tòa án lương tâm của riêng mình.

(8) Nguyễn Phú Trọng: *Quyết tâm ngăn chặn và đẩy lùi tham nhũng*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2019, tr. 80

Ba là, hoàn thiện cơ chế, tinh khoa học của bộ máy, cơ bản nhất là xây dựng nền dân chủ.

Sự tha hóa không thể chấm dứt chỉ bằng tu dưỡng đạo đức, mà nó bị đánh bại bằng cơ chế. Giáo dục và tu dưỡng là nói đến “đức trị”; cơ chế, bộ máy là nhấn mạnh mặt “pháp trị”. Chúng ta đã có một hệ thống pháp luật khá hoàn chỉnh. Các nghị quyết, quy định, chỉ thị của Bộ Chính trị, Ban Chấp hành Trung ương liên quan đến công tác xây dựng Đảng cũng khá đầy đủ. Tuy nhiên, vì đời sống thực tiễn vô cùng phong phú, nên phải được tiếp tục bổ sung, hoàn thiện. Nội dung “xây” và “chống” trong xây dựng, chỉnh đốn Đảng cũng cần được nghiên cứu bổ sung, đặc biệt là nhận diện biểu hiện quan liêu, kê dung túng cho tham nhũng, lãng phí.

Quan trọng hơn là việc thể chế hóa, hiện thực hóa, cụ thể hóa các nghị quyết, chỉ thị. Muốn vậy, cần kết hợp nghiên cứu lý luận kết thực tiễn, thường xuyên xem xét các nghị quyết, chỉ thị nói chung, liên quan đến đạo đức nói riêng đã thi hành đến đâu, thi hành như thế nào, nếu không sẽ chỉ là lời nói suông, gây tổn hại đến lòng tin của nhân dân.

Đặc biệt nhất là phải thực hành dân chủ, phát huy thực sự quyền làm chủ của nhân dân. Dân chủ là dựa vào quần chúng, đi đúng đường lối quần chúng; pháp luật là tối thượng, nhưng phải dựa vào quần chúng thì mới thật sự vững chắc. Theo quan điểm của V.I. Lê-nin, Chủ tịch Hồ Chí Minh cho rằng, nếu không xử bắn lũ ăn của đút lót, mà chỉ xử chúng một cách pha trò, mềm mỏng, nhẹ nhàng, thì đó là một điều xấu hổ đối với những người cộng sản, những người cách mạng. Tuy nhiên, Người cũng nhấn mạnh, bắt một tên trộm thì có nghĩa lý gì, vì còn có hàng nghìn, hàng vạn tên giặc như nó. Cần phải áp dụng biện pháp nghiêm ngặt hơn để

trừng trị chúng. Theo Người, “biện pháp ấy là gây nên một đạo đức để ngăn ngừa trộm cắp, gây nên một phong trào quần chúng gồm ghét, bao vây lũ giặc ấy. Biện pháp ấy là gây nên một cuộc vận động trong công nông chống trộm cắp; làm cho lũ trộm cắp “đường hoàng” cũng như trộm cắp kín đáo - không sống còn được”⁽⁹⁾.

Nhân dân có nhiều tai, mắt, cái gì họ cũng nghe, cũng thấy, cũng biết. Họ có nhiều kinh nghiệm, hay so sánh và so sánh đúng. Họ tài trí, sáng tạo, sức mạnh, hăng hái. “Dân biết nhiều việc mà các cấp lãnh đạo không biết. Việc gì cũng phải bàn với dân; dân sẽ có ý kiến hay”⁽¹⁰⁾. Từ nhận thức khoa học đó, để chống sự suy thoái về đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên, Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ rõ: “Chúng ta phải phát động tư tưởng của quần chúng, làm cho quần chúng khinh ghét tội tham ô, lãng phí, quan liêu; biến hàng ức, hàng triệu con mắt, lỗ tai cảnh giác của quần chúng thành những ngọn đèn pha soi sáng khắp mọi nơi, không để cho tệ tham ô, lãng phí, quan liêu còn chỗ ẩn nấp”⁽¹¹⁾.

Quan điểm đó của Chủ tịch Hồ Chí Minh có giá trị trường tồn, mãi mãi soi đường cho cuộc đấu tranh chống tiêu cực, tham nhũng, lãng phí. Với tinh thần đó, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng khẳng định: “Phải biết dựa vào dân, lắng nghe dân, cái gì mà quần chúng nhân dân hoan nghênh, ủng hộ thì chúng ta phải quyết tâm làm và làm cho bằng được; ngược lại, cái gì nhân dân không đồng tình, thậm chí căm ghét, phản đối thì chúng ta phải cương quyết ngăn ngừa, uốn nắn và xử lý nghiêm các sai phạm”⁽¹²⁾. □

(9) Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sđd, t. 7, tr. 369

(10) Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sđd, t. 15, tr. 526

(11) Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sđd, t. 13, tr. 419

(12) Nguyễn Phú Trọng: *Quyết tâm ngăn chặn và đẩy lùi tham nhũng*, Sđd, tr. 116 - 117